

Kemija

KISLINE, BAZE IN SOLI

- *Kje vse najdemo kisline in baze?*
-

V naravi:

□ KISLINE

- 1.**   **citronska** - *limona*
  - 2.**   **vinska**
  - 3.**   **jabolčna**
  - 4.**   **ocetna** - *kis*
  - 5.**   **solna**
-

---

6. solna – v želodcu

7. Sečna – v urinu

8. Mlečna – v mišicah in v jogortu

Industrijsko - pomembne

- 1. Dušikova HNO_3** - *umetna gnojila, razstrelivo*
  - 2. Žveplova $\text{H}_2 \text{SO}_4$** - *u.g., barve, detergenti, plastika, zdravila, akumulatorji*
  - 3. Klorovodikova (slona) HCl** - čistila
  - 4. Fosforjeva $\text{H}_3 \text{PO}_4$** - etanol
  - 5. Oksalna $(\text{COOH})_2$** - barvanje, usnarjenje
-

□ BAZE

- 1.** V rastlinskem pepelu, **alkaloidi** v rastlinah (kofein, nikotin, morfij, kokain, atropin..).
-

Industrijsko (pomembne)

- 1. Natrijev hidroksid NaOH** – v proizvodnji papirja
  - 2. Kalijev hidroksid KOH** – mila
  - 3. Amoniak NH₃** - čistila
  - 4. Gašeno apno Ca(OH)₂**
  - 5. Pralna soda Na₂CO₃**
-

-
- **Kislina in baze so jedke, zato moramo z njimi ravnati pravilno (pri delu z njimi uporabljamo zaščitna očala in rokavice) in pazljivo!**
-

KISLINE, BAZE IN SOLI

- *Indikatorji in pH lestvica*
-

-
- ***Indikatorji so barvila, ki spreminjajo barvo v kislem in bazičnem, zato z njimi določamo kislost ali bazičnost raztopin.***
-

-
- ***pH lestvico uporabljamo za merjenje kislosti in bazičnosti***
-

pH lestvica

- 1 - 6 kislo***
  - 7 nevtravno***
  - 8 - 14 bazično***
-

-
- LAKMUS**
  - FENOLFTALEIN**
  - METILORANŽ**
  - SOK RDEČEGA ZELJA**
  - PES**
  - ČAJ**
-

KISLINE, BAZE IN SOLI

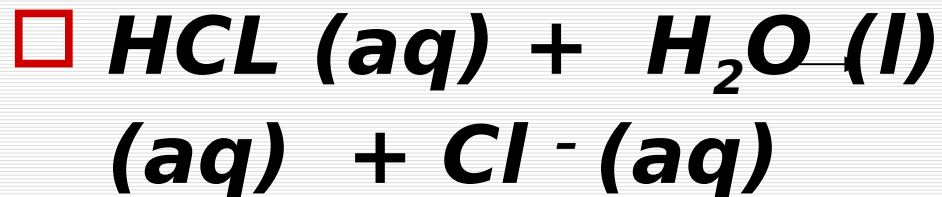
□ *kisline*

-
- ***Snovi, ki oddajajo vodikove ione -
protone***
-

-
- Če se vodikov ion H^+ veže na eno molekulo vode, nastane **oksonijev ion H_3O^+** , ki je nosilec kislih lastnosti.
-

molekula

kloridni ion

Klorovodikove
kisline

molekula

vode

OKSONIJEV ION

-
- KISLINE v vodnih raztopinah razpadajo (disociirajo) na ione, ki so prosto gibljivi in zato prevajajo električni tok (kisline so ELEKROLITI).
-

-
- KISLOST (JAKOST) KISLIN je odvisna od količine vodikovih (oksonijevih) ionov. Več je vodikovih ionov, bolj kislamočna je raztopina.
  - Vrednost pH je v bistvu merilo količine vodikovih ionov v raztopini.
-

-
- KISLINE DOBIMO, kadar nekovinski oksid reagira z vodo

Vprašanja:

- 1.1 Spoznajmo kisline**
- Naštej nekaj kislin, ki jih najdemo v naravi.**
- Kaj je kislina?**
- Katero je starejše ime za klorovodikovo kislino?
- Po vrsti zapiši formule dušikove, žveplove, fosforjeve in ogljikove kisline.**
- Žveplova kislina je higroskopna. Razloži izraz »higroskopnost«.
- V katerem avtomobilskem delu se nahaja žveplova kislina?
- Razloži izraz »jedka snov«.
- Kaj naredimo, če se polijemo s kislino?**

KONEC PRVEGA DELA
9.razred